



Filozofická fakulta Univerzity Palackého Olomouc

Katedra aplikované ekonomie

POSUDEK ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Typ práce: **Diplomová**

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Klaudia Polková**

Oponent: **Mgr. et Mgr. Jan Stoklasa, Ph.D.**

Téma závěrečné práce: **Ekonomika zdieľania a jej využitie v Českej republike**

1. Náročnosť práce na:

Teoretické znalosti	standardní	vysoká
Vstupní údaje a jejich zpracování	standardní	vysoká
Použité metody	standardní	vysoká

2. Hodnocení práce:

Kritérium	Stupeň hodnocení (dle SZŘ UP)					
	A	B	C	D	E	F
Stupeň naplnění cíle/cílů práce			x			
Logická stavba práce		x				
Podíl samostatné práce studenta ve vztahu k převzatým částem práce				x		
Vhodnost použitých metod		x				
Práce se zdroji včetně citací					x	
Úprava práce (text, grafy, tabulky)		x				
Stylistická úroveň, pravopis		x				
Využitelnost výsledků práce v praxi				x		

3. Otázky ke zodpovězení při obhajobě (a event. připomínky oponenta):

Autorka v práci specifikuje cíle takto: „Cieľom tejto diplomovej práce je vypracovať ucelenú štúdiu teoretických princípov ekonomiky zdieľania, faktorov, ktoré majú vplyv na čoraz väčšiu popularitu a príkladov ekonomických modelov, s ktorými sa stretáva obyvateľstvo Českej republiky. Súčasťou diplomovej práce je analýza využívania vybraných foriem ekonomiky zdieľania v Českej republike. Projektová časť navrhuje marketingovú stratégiu na popularizáciu hypotetickej služby zdieľania automobilov v rámci Univerzity Palackého v Olomouci.“ Cíl vypracovat ucelenou studii je poměrně ambiciózní, zejména s přihlédnutím k tomu, jakým vývojem samotný popisovaný „objekt“ prochází. Už v kapitole 2, kde se autorka zabývá definicí sharing economy, je patrné, že naplnění tohoto cíle nebude úplné. Autorka vybírá 2 definice + slovníkové heslo popisující sharing economy, nenabízí však srovnání těchto definic ani nenavrhuje sjednocující definici vlastní. Z tohoto pohledu je jakákoliv následná hlubší analýza sharing economy obtížná, protože autorka jasně nedeklaruje, co bude pod pojmem sharing economy chápáno a co už ne. Autorka v první (teoretické části) uvádí

také některé příklady, jak v cíli slibuje. **Ucelenou studií se teoretická část práce nedá nazvat** ani zdaleka, **nicméně alespoň základní pojmy jsou nastíněny** (byť téměř bez odkazů na odbornou literaturu) **a jsou prezentovány příklady služeb dostupných na území ČR**. Ani analytická část neposkytuje slíbenou analýzu využití služeb sdílené ekonomiky v ČR – zaprvé není jasné, jestli se vůbec dotazník jasně zaměřoval na ČR, zadruhé vzorek není reprezentativní (a pokud je, autorka to rozhodně nedeklarovala) – **tento cíl je tedy naplněn maximálně ve fázi „pilot study“**.

Podkapitola 1.2. téměř výhradně čerpá ze zdroje BOTSMAN, Rachel, ROGERS, Roo. *What's mine is yours: The Rise of Collaborative Consumption*. New York: HarpersBusiness, 2010., není vůbec jasné, jakou část textu zde tvoří text autorky (pokud vůbec nějakou). A to včetně odkazů na ostatní autory – např. zmiňovaný Hardinův článek není vůbec v seznamu literatury, odkaz na něj je převzat z Botsman and Rogers (2010). U bolliera odkaz na David Bollier, *Viral Spiral: How the Commoners Built a Digital Republic of Their Own*, také chybí...

U diplomové práce bych rozhodně očekával, že student bude pracovat s primárními zdroji! Autorka také v úvodu konstatuje (s. 8), že *„Rastúci trend vo využívaní rôznych foriem ekonomiky zdieľania dokazuje aj veľké množstvo publikovaných odborných článkov a monografií na túto tému. Keďže služby zdieľania sú úzko spojené s využívaním moderných komunikačných technológií, najaktuálnejšie informácie o tejto tematike sa pochopiteľne šíria taktiež online. Z tohto dôvodu bolo nutné pri spracovaní tejto diplomovej práce flexibilne využívať elektronické zdroje.“* Bohužel to je vyloženo tak, že se na akademickou literaturu skoro neodkazuje. Přitom i odborné články o sharing economy jsou dostupné. Seznam literatury v podstatě neobsahuje žádné recenzované články, a jen několik málo monografií, které by bylo možné označit za odborné. Netvrdím, že je třeba čerpat jen (nebo převážně) ze zdrojů tohoto typu, **nicméně v diplomové práci musí být přehled současného stavu poznání v odborných kruzích a ten v této práci postrádám**.

Není akceptovatelné v kapitole o právním rámci (s. 19-21) citovat jen wikipedii a článek z Hospodářských novin (*HOUSKOVÁ, Silvie. HOSPODÁŘSKÉ NOVINY: Sdílení aut či bytů dostane jasná pravidla. Evropská komise radí, jak na Uber či Airbnb [online]. 2016 [cit. 2017-04-03]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-65316410-sdileni-aut-ci-bytu-dostane-jasna-pravidla-evropska-komise-radi-jak-na-uber-ci-airbnb>*) a žádný zdroj z oblasti práva. **Toto není v souladu s požadavky na odborný text!**

Ke kapitole 5 – tj. k analytické části práce:

- **Autorka vůbec neřeší otázku reprezentativnosti vzorku** (pokud otázky na začátku dotazníku zjišťovaly jen pohlaví a věk, pak těžko ověřit, nakolik reprezentativní vzorek vůbec je). Dle mého názoru tedy není možné cokoliv vyvozené ze získaných dat interpretovat s obecnou platností (a popravdě závěry budou platit jen pro skupinu těch, co dotazník vyplnili, která však není nijak definovaná). Navíc na obrázcích 5-7 dotazník zřetelně obsahuje anglické pojmy, část populace tedy bude vyloučena už jen neznalostí jazyka (potenciálně).
- U popisu vzorku chybí popis věkového složení (je jen uvedena nejčastější kategorie)
- Z grafu č. 2 je patrné, že věkové rozložení rozhodně nečiní vzorek reprezentativním! Autorka měla raději výzkum zaměřit na konkrétní věkovou kategorii (např. do 35 let)
- Oceňuji, že autorka sumarizuje výsledky výzkumu v grafech poměrně vhodnou a úspornou formou, informace jsou prezentovány rozumně a přehledně.
- Shrnutí výsledků výzkumu už tak povedené není – jednak není řešena reprezentativnost, ale dokud autorka popisuje, co platí pro vzorek, není to problém. Nicméně např. formulace *„spokojnosť so službami je vysoká, väčšina respondentov by službu opäť využila,“* je zavádějící, protože tuto odpověď dalo např. 28 respondentů v případě služby Uber (a 28 z 169) rozhodně není většina! Ano, je to většina (konkrétně všichni) z těch, co Uber využili, ale formulace autorky ve shrnutí výsledků je zavádějící.

V praktické části (Kapitole 6) postrádám analýzu trhu/segmentu (nebo alespoň nějaký předpoklad o jejím výsledku) – jaké jsou potřeby studentů a zaměstnanců UP v této oblasti? Kolik z nich by o službu mohlo mít zájem? Jak chcete nastavit marketingovou strategii bez popisu segmentu, na který cílíte? Ale předpokládejme, že se Vám podařilo osoby nastavit rozumně. Jaké jsou náklady na navrženou marketingovou strategii? Jsou nějaká finanční omezení?

Další komentáře:

- Str. 38 začíná větou „Súhrn odpovedí na spomenuté otázky je graficky znázornený na **Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.**“
- Totéž na str. 57.
- Seznam literatury je pro mě nepochopitelně číslovaný (stejně se odkazujete na zdroje v poznámkách pod čarou). Proč není alespoň seznam literatury řazen abecedně?

Práce se sice věnuje aktuálnímu tématu, ale **metodologicky a po stránce práce se zdroji je na hranici akceptovatelnosti**. Nicméně vzhledem k tomu, že práce řeší aktuální téma a že autorka doplnila teoretickou část také o analytickou a návrh marketingové strategie, myslím, že by měla mít šanci výsledky své práce obhájit.

Otázky k obhajobě:

- Jsou Vámi dosažené výsledky v analytické části práce platné pro celou ČR? Pokud ne, pro jakou skupinu jsou platné?
- Jaké jsou náklady na navrženou marketingovou strategii? Brala jste při jejím návrhu v úvahu nějaká finanční omezení?

4. Práce **je** doporučena k obhajobě.

Místo a datum vyhotovení posudku

Lappeenranta, 6.5.2017

Podpis oponenta závěrečné práce

